

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska 6, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Blücher v Nankingu:

Kitajci se zanašajo na rusko pomoč

Rusija se pripravlja za vojaški pritisk na Japonsko — Naraščanje vojne psihoze med kitajskim prebivalstvom

Nanking, 5. avgusta. d. Vojno razpoloženje med kitajskim prebivalstvom je zelo veliko. Po vsej Kitajski zbirajo denar za nabavo vojnih potrebščin, mnogo pa se kitajska javnost zanaša tudi na rusko pomoč. Napad belogardistov na ruski konzulat v Tientsinu, kakor vse kaže, ne bo ostal brez resnejših posledic. Nankinški krogi sodijo, da bo celo usodno vplival na nadaljnji razvoj položaja na Daljnem vzhodu. Iz Sibirije prihajajo v Nanking vesti, da je Rusija sklenila izvršiti močan vojaški pritisk na Japonsko, ker je postalo že povsem jasno, da bi zasedba severnih kitajskih dežel po Japoncih onemogočila sleherni njen politični vpliv v kitajskih deželah. Spritno tega stališča Rusije narašča v Nankingu in drugod po Kitajskem vojna psihoza, ki jo le še krepijo vesti, da se maršal Blücher še vedno muči v Nankingu.

Tudi s fronte prihajajo optimistična poročila. Vojska centralne kitajske vlade se polagoma od vseh strani približuje vojnemu področju od Pekinga do Tientsina. 37. in 38. divizija ter čete kalganskega guvernerja prodirajo od severa proti nekdanji kitajski prestolnici. Obe diviziji predstavljata še le prednje straže velike vojske, ki šteje 20 divizij moderno oboroženega kitajskega vojskovanja. Po dosedanjih operacijah te vojske sodijo, da nameravajo Kitajci obkrožiti Japonsko, ki so preko Velikega zidu v obliki klina prodrli do Pekinga in Tientsina. Na drugi strani so Japonci v poslednjih dveh dneh docela očistili zasedeno ozemlje kitajskih milicnikov in drugih iregularnih upornikov.

Tudi vesti o manjših uspehih kitajskih milicnikov dvigajo moralno razpoloženje kitajske javnosti. Tako so kitajski prostovoljci v bližini postaje Liangsi sestrelili japonsko letalo. Na progi Hankei-Peking so potisnili japonske straže za celih 10 km nazaj proti severu.

Najprej gverilska vojna

Sanghaj, 5. avgusta. d. Predsednik političnega sveta za pokrajino Hopei in Čahar Vaučingvaj je izjavil po radiu med drugim:

Mi moramo započeti gverilsko vojno. Kitajska mora računati z možnostjo intervencije kake tretje države šele po neizogibnih posledicah, če se ji bo posrečilo Japonsko finančno in vojaško izčrpati. Kitajska mora v tej obrambni vojski za sedaj računati le sama s seboj. Ostale države, celo prijateljske, ki skrbje za obrambo pravičnosti, se obotavljajo, da bi posegle v vojno zgolj zaradi pomoči napadeni državi.

Izpraznjevanje Nankinga

London, 5. avgusta. g. V Nankingu se opaža med prebivalstvom veliko vznemirjenje. Inozemci se nadalje izseljujejo. Vlada je svetlovala svojim uradnikom, naj odstranijo svoje rodbine iz mesta, ker obstaja nevarnost pomanjkanja živil. Uradniki železniškega ministrstva in zunanjega ministrstva so dobili kot predjem enomešno plačo, da se jim olajša odhod rodbin. Železnice, avtobusi in letala so prenapolnjena. Po poročilih kitajskih listov je v Svatau prispelo 9 japonskih vojni ladij. Uprava mesta je proglasila obsedno stanje.

Kitajske obrambne priprave

Sanghaj, 5. avgusta. AA. Zvedelo se je, da je general Sijusan prispel v nedeljo po ovinkih iz Pekinga v Pankino, da prouči z vodilnimi kitajskimi vojaškimi osebnostmi načrt obrambe pred Japonci. General Sijusan je kot poveljnik orožništva v Pekingu odredil umik 37. divizije iz Pekinga, zaradi česar so ga kitajski listi napadli, da je izdajalec.

Komunike japonskega poveljstva

Tokio, 5. avgusta. AA. Poveljstvo japonskih čet na severnem Kitajskem poroča, da so japonska letala v odstiku med Pekinom in Tientsinom bombardirala prevoze 48. divizije nankinske vlade in sicer v bližini velikega zidu.

Agencija Domej poroča o vojnih pripravah 143. kitajske divizije v okolici Kalgana, ki je bila do sedaj nevtalna.

Ostavka kitajskega generala

Peking, 5. avgusta. W. Mesto je zopet za vzelo normalno sliko, vendar pa se opaža

med kitajskim prebivalstvom vznemirjenje. Japonci in korejski državljani so še vedno kot begunci v diplomatskem delu mesta. General Čangčung je odstavil osem članov političnega sveta ter podal ostavko kot poveljnik 38. divizije. S tem je prekinil vasko zvezo z 29. armijo. V severno Kitajsko prihajajo še vedno močna ojačenja japonskih čet. Zadnja dva kitajska polka, ki sta bila še v Pekingu, sta odšla v smeri proti

Kalganu. Avtonomna vlada v vzhodnem Hopeju je v Pekingu otvorila svoj urad.

Japonska prepoved listov v Tientsinu

Tientsin, 5. avgusta. W. Japonci so izdali v Tientsinu splošno prepoved listov. S to prepovedjo so prizadeli tudi tuj listi, predvsem angleški.

Vatikanovo priznanje Francove vlade — Poziv španskih škofov katoličanom vsega sveta

Salamanca, 5. avgusta. d. Včeraj je bilo uradno objavljeno, da je Vatikan uradno priznal špansko nacionalistično vlado.

Obenem je bilo objavljeno, da so najvišji katoliški cerkveni dostojanstveniki v Španiji poslali škofom vsega sveta skupno pismo, v katerem jih pozivajo, naj delajo za priznanje režima generala Franca. To pismo so podpisali 2 kardinala, 6 nadškofov in 35 škofov. Pismo je bilo prevedeno v več jezikov in že razposlano škofijskim ordinariatom po vsem svetu.

Rusija ni izpremenila svojega stališča

London, 5. avgusta. d. Vesti, da bo Rusija v vprašanju nevmešavanja izpremenila svoje stališče, se z ruske strani demantirajo. Prevladuje mnenje, da bo lord Plymouth sklical sejo odbora za nevmešavanje samo tedaj, če bo upravičeno upanje, da to mogoče preiti preko mrtve točke. O vzrokih dozdnevne izpremembe ruskega stališča govore, da jo je treba predvsem pripisovati francoskemu posredovanju. Kakor znano, se je Francija izrekla predvsem proti temu, da bi se maroške čete generala Franca označile kot prostovoljke, ker ti bi s tem ustvarjeni za Francijo nevaren preudarec za primer uporabe francoskih Maročanov v morebitni vojni.

Francoski interesi na Sredozemskem morju

Angleško-italijanski sporazum bi pomenil razdelitev interesnih področij?

Pariz, 5. avgusta. d. O angleško-italijanski pogajanjih poroča »Paris Midic«, da bodo Italijo zadovoljili v njenih aspiracijah v vzhodnem delu Sredozemskega morja. Za protiuslugo zahteva Anglija gotova jamstva v zapadnem delu Sredozemskega morja, kakor opustitev Balearskih otokov ter letalskih in pomorskih oporišč v Maroku, ki predstavljajo ogrožanje pomorske poti v Indijo. Kakor se zdi, je Italija pripravljena popustiti ter prenehati tudi protiangelsko propagando v severni Afriki.

Angleško-italijanski sporazum, ki se pripravlja, bi torej predstavljaval v resnici razdelitev interesnih področij. Anglija obljublja s svoje strani, da ne bo gojila nobenih maščevalnih namerov, Italija pa bi se zavezala, da ne bo podvzela nobene agresivne akcije.

Možnost ponovnega oživiljenja pakta starih je naletela v pariškem tisku na ostro obojbo. »Intransigent« izjavlja, da Francija v tej zadevi ne more ostati samo satelet. Tudi Francija ima svoje pravice na Sredozemskem morju ter mora zavarovati svoje pomorske zveze in skrbeti za varnost svojih kolonij. Anglija je bila proti Franciji vedno lojalna, toda lojalnost in prijateljstvo nista zadostna za zaščito francoskih interesov na Sredozemskem morju.

Italija pripravljena za pogajanja s Francijo

Pariz, 5. avgusta. W. Tukašnji politični krogi poudarjajo, da se že vidijo prvi ugodni rezultati italijansko-angleškega zblizanja in sicer v zblizanju francosko-italijanskih odnosov. Napadi v italijanskem tisku proti Franciji so prenehali in vodilni krogi italijanske zunanje politike jasno kažejo, da so pripravljene izpolniti angleško-italijanske razgovore z italijansko-francoskimi pogajanjimi za odstranitev dotrajanih nesoglasij.

Mussolini ni poslal pisma Hitlerju

Rim, 5. avgusta. AA. Uradno zanikajo najodločnejše vesti, da je Mussolini tudi Hitlerju pisal neko pismo. Izjavljajo, da deluje os Rim-Berlin čisto normalno in da zanj ni potrebna nikakoli izprememba v postopku.

Seja odbora za nevmešavanje bo jutri

London, 5. avgusta. AA. Seja podobora za nevmešavanje bo najbrže jutri, ker bo lord Plymouth medtem proučil, ves na novo nastali položaj.

Velik Francov uspeh na aragonski fronti

Pariz, 5. avgusta. d. Kakor poroča agencija Havas s terenske fronte, so španske nacionalistične kolone prodrle v pokrajino Cuence. Pri tem so prišle južno preko kraja Arroya Priu v smeri proti Teruelu. Ta zmaga predstavlja enega izmed največjih uspehov nacionalistov v državljanski vojni. Če se pomisli, da je bila izhodna točka te ofenzive vas Bronchales, severozahodno od Albarracina, so nacionalisti prodrli v manj kot 20 dneh 45 km daleč. Na osvojenem ozemlju ni na nobeni strani pogorja nobenih vladnih čet več. Vladne čete so v popolnem razsulu in se le še ponekod slabo upirajo Francovi vojski.

Zamenjava nemških vojni ladij

Berlin, 5. avgusta. br. Oklopnica »Admiral« »Speer«, križarka »Nürnberg« in več torpednih rušic je danes krenilo iz španskega voda nazaj v Nemčijo.

Gdanci v nemški armadi

Predsednik gdanskega senata je oficir v nemški mornarici in je bil zaradi orožnih vaj tri mesece odsoten

Variava, 5. avgusta. b. Demničarsko usmerjeni list »ABC« objavlja daljše poročilo iz Gdanske, v katerem piše med drugim, da je že pred časom predsednik gdanskega senata Greiser nenadoma skrivnostno izginil in da ni bilo nato cele tri mesece o njem ne duha ne sluha. Sedaj je Greiser spet v Gdanku. Kakor doznava navedeni list iz zanesljivega vira, se je predsednik gdanskega senata ves ta čas mudil v Nemčiji, kjer se je kot oficir nemške mornarice udeležil pomorskih vaj. Očitno namiguje na to tudi Greiserjevo glavno glasilo »Danziger Vorposten«, ki objavlja na prvi strani in brez posebnega komentarja sliko predsednika Greiserja v uniformi nemškega mornariškega oficirja, da s tem nekako pojasni, zakaj se poslednje tri mesece o Greiserju ni prav nič slišalo.

V zvezi s to senzacijo objavlja »ABC« še druge zanimive podatke o poslovanju posebnega nabornega urada na ozemlju gdanskega svobodnega mesta. Njegova naloga je, da izvršča vse gdanske Nemce med 19. in 23. letom v redno nemško armado. List zamerja poljski vladi, ki ji je vse to znano, da ne predloži teh podatkov Zenevi zaradi razčiščenja položaja, kajti zanimivo je, pravi list, da morajo gdanski državljani služiti v tuji armadi, pa se zaradi tega nihče ne razburja, dasi je bilo gdansko vprašanje zaradi nemške agresivnosti že tolikokrat predmet živahnih mednarodnih razprav.

Zahteve cionističnega kongresa židje odločno proti razdelitvi Palestine

Curih, 5. avgusta. AA. Cionistični kongres je izvolil na predlog akcijskega odbora za predsednika kongresa Siskina iz Jeruzalema. Nato je potrdil pooblastila 463 delegatov.

Predsednik mednarodne cionistične organizacije Weissmann je govoril o političnem položaju in posebno o dogodkih v 1. 1929 in obširno tudi o protizidovskih izgredivih v 1. 1936. Izrazil je začudenje, ker so bili takratni neredi tako hudi. Angleška vojska je bila na mestu, pa ni nicesar storila. Anketa komisija je poleg razdelitve Palestine predlagala tudi kontingentiranje naseljevanja židov. Židje so odločno proti temu in pogajali se bodo z Arabci samo pod tem pogojem, da nam priznajo neomejeno pravico do Palestine. V tej obliki predlogov angleške kraljeve komisije ne moremo sprejeti. Pogajanja z nami so mogoča samo pod tema dvema pogojema:

V Palestini se mora zgraditi palestinsko nacionalno ognjišče in v Palestino se

sme takoj vseliti dva milijona židov.

Predsednik kongresa Siskin je nato izjavil, da je delitev Palestine smrt za židovsko nacionalno ognjišče v Palestini. Mi smo narod, ki ljubi svojo domovino, in če bo potrebno, se bomo borili zanj in zmagali. Nas ne bodo ustavili s kontingenti in tudi ne s kupovanjem zemljišč. Mi smo načelno proti temu, da bi se ustanovila židovska država, ki bi obsegala samo del Palestine.

Danes bo kongres izvolil politično vodstvo in za zaprtimi vrati obravnaval predlog o razdelitvi Palestine.

Arabci se pripravljajo za oboroženi odpor

London, 5. avgusta. d. »Daily Herald« poroča iz Jeruzalema, da pripravi velikega mučnja na veliko tihoopojno orožje v severno Palestino, ker se boje, da bi Židje po razdelitvi Palestine otropili Arabce za njihove pravice na ozemlju, ki bi jim bilo dodeljeno.

80 letnica Kristine Demšarjeve

Ljubljana, 5. avgusta

Kristina Demšar je ena najstarejših učiteljic v Sloveniji, saj je izpolnila danes 80. leto svojega življenja. Doma je iz Železnikov. Njen ded je bil učitelj še stare, cerkvene dobe v Železnikih, ko je bil še ves pouk primitiven in seveda nemški. Nje oče je bil posestnik in ključavničarski mojster; ta obrt je takrat cvetela v Železnikih. Hčerko Kristino je dal v šolo, da je postala učiteljica. Službovala je v

raznih krajih, v šmartnem pri Litiji pa celih 45 let. Bila je znana kot zelo spretna in sposobna učiteljica in vzgojiteljica mladine. In kar jo je še posebno čutilo, je bila njena narodna zavednost in napredno prepričanje, kar je bila v tedanjih časih še redka lastnost pri še redkih učiteljicah. Udeleževala se je požrtvovalno vseh narodnih in naprednih društvenih in organizacijskih. Zato je morala pretrpeti marsikatero neprijetnost. Tako so ji večkrat v šmartnem razbili okna in ji nagajali, kjer so le mogli. Ona pa ni klonila in slednjič je uživala spoštovanje pri vseh.

Seveda je bila naročena tudi na napredne stanovske in druge liste, med temi tudi na Slov. Narod. Zato pa ni bila dobro zapisana pri nasprotnih veljakah, ki so jo jele preganjati. In zgodilo se je, da je prišel gonjo proti nji v takratnem dež. šol. svetu pokojni proš Klotutar, Tržičan po rodu in bolj nemški duh. Ker jo je le napadal, mu je posegel v besedo tedanji dež. predsednik baron Hein, rekoč: »Kaj vendar imate toliko proti tej učiteljici?« In Klotutar mu je odgovoril: »Ona bere »Slov. Narod!« Tedaj se je pa oglašal pokojni dr. Tavčar kot član dež. šol. sveta ter ga zavrnil, da mu je kar sapo zaprl. Od takrat ni Klotutar več zahajal k sejam, češ, da ne bo prisostvoval sejam, dokler bo v dež. šol. svetu dr. Tavčar.

Jesen svojega življenja preživlja slavljenska v Ljubljani. Še vedno je duševno

čila, le telesno je nekoliko opešala, da je navezana na sobo.

Slavljenska je svakinja pred letom umrlega znanega učitelja Gorazda in sestrična zdravilnika dr. Demšarja. Ob redkem jubileju ji izrekamo najpriširnejše čestitke.

Plačilne težkoče največjega čl. gradbenega podjetja

Praga, 5. avgusta. W. Kakor javljajo listi, je gradbena družba V. Nekvasil v Pragi, največje gradbeno podjetje v češkoslovaški republiki, ki zaposluje pri gradnjah v Pragi približno 2000 delavcev in izvršuje po vsej republiki celo vrsto zasebnih in javnih del, zašla v plačilne težkoče. Praski gradbeni delavci zahtevajo 10% zvišanje mezd. Za izpolnitev zahteve sta dve tretjini praskih gradbenih delavcev pričeli stavkati.

Aretacija tajnika poljskih komunistov v Moskvi

Variava, 5. avgusta. W. Kakor javljajo listi, je bil generalni tajnik poljske komunistične stranke v Moskvi aretiran. Listi pristavljajo, da očtajo poljskim komunistom nacionalistične tendence.

Nemški višinski rekord v jadralnem poletu

Berlin, 5. avgusta. d. Nürnberški učitelj letalstva Croissant je dosegel z jadralnim letalom na letališču Kitzingen višino skoro 6000 m. Ker je višinomera mogel zabeležiti samo višino 3000 m, rekorda niso mogli priznati.

Požar v skladiščih bencina v Smirni

Carigrad, 5. avgusta. d. Kakor poročajo iz Smirne, je v tamošnjem skladišču bencina nastel velik požar, pri katerem je zgubilo življenje 20 ljudi. Ogenj se je razširil tako naglo, da se je moglo le malo v skladišču zaposlenih delavcev rešiti. Petnajst delavcev je bilo ranjenih, med njimi nekateri smrtno nevarno.

Povratak naših mornarjev iz Carigrada

Carigrad, 5. avgusta. AA. Šolska ladja jugoslovenske mornarice, ki se je mudila nekaj časa v tukajšnjem pristanišču, je včeraj odpeljala v Dubrovnik. Obisk jugoslovenske šolske ladje je dal priložnost za manifestacijo prijateljstva med Turčijo in Jugoslavijo.

Borzna poročila.

Curih, 5. avgusta. Beograd 10. —, Pariz 16.33, London 21.0025, New York 435.36, Bruselj 73.2875, Milan 22.926, Amsterdam 240.175, Berlin 175.15, Dunaj 81.30, Praga 16.10, Variava 22.70, Roma 22.35.

